

Smotra Dalmatinska

La Rassegna Dalmata

DODATAK
Objavitelju Dalmatinskómu

SUPPLEMENTO
all' Avvisatore Dalmato

Cijena je na godišnjicu „Objavitelja Dalmatinskómu“ i „Smotre Dalmatinske“ za Austro-Ugarsku kr. 10, sa ovom Objavitelju Dalmatinskómu kr. 6, sa Smotri Dalmatinske kr. 6. Na polugodištu i na tri mjeseca plaća se u razmjeru. Pojedini brojevi „Objavitelja Dalmatinskóga“ stoje 10 para a pojedini brojevi „Smotre Dalmatinske“ isto 10 para. Zasranci brojevi 20 para.

Prezzo d'associazione per un anno: nell' „Avvisatore Dalmato“ o „La Rassegna Dalmata“ per la Monarchia Austro-Ungarica, per l' „Avvisatore Dalmato“ soltanto cor. 6, per la „Rassegna Dalmata“ soltanto cor. 6, „emestri e trimestri“ in proporzione. Un singolo numero dell' „Avvisatore Dalmato“ costa cent. 0, un singolo numero della „Rassegna Dalmata“ cent. 10. Numeri estranei cent. 20.

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

SI PUBBLICA AL MERCOLEDI ED AL SABATO

R A T

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Izvještaj austrijsko-ugarskog glavnog stana.

BEČ, 11. Službeno se javlja: „11. maja 1916. Rusko i jugo-istočno bojište. Ništa novo. Talijansko bojište. Povećana artiljerijska djelatnost zategla se i jučer na veći dio mjesta fronte. Osobito je živahna bila u odsjeku Dolomita, između Peutelsteina i Buckensteina. Talijanski letjelac bacio je prije podne dvije bombe na trg i na plokatu ispred stolne crkve u Gorici. Usmrćene su 2 osobe gragjanske ruke, a 33 ih je ranjeno. Zamjenik poglavice generalnog staba v. Höfer podmaršal.

Izvještaj njemačkog velikog glavnog stana.

BERLIN, 11. Wolf Bureau javlja: Veliki glavni stan, 11. maja. Zapadno bojište. Njemačke su letjelice obasule bombama Dunkerque i željezničke naprave kod Adinkerke. Na zapadnoj obali Meuse Francuzi su napali poslije podne kod Homme Mort, a u veće jugoistočno od visa 304 na naše pozicije. Oba puta napadi su se skrili pod vatrom mitraljeza i zapornom vatrom artiljerije, uz znatne gubitke neprijatelja. Bavarska patrola zaboljela je u šumi Camard 54. Francuza. Broj neranjenih zarobljenika, zarobljenih od 4 maja u borbama o vis 304, poskocio je na 53 oficira i 1515 momaka. Na istočnoj obali Meuse bile su u kraju sume Caillette kroz cijelu noć borbe s ručnim granatama. Francuski napad u ovoj šumi bio je odbijen. Istočno bojište. Na sjeveru željezničke stanice Selburga zauzelo na juriš 500 metara neprijateljske pozicije. Palo je tu u naše ruke 309 neranjenih zarobljenika, i zaplijenjeno je nekoliko mitraljeza i sprava za bacanje mina. Balkansko bojište. Nema nikakvih osobitih događaja. Vrhovna uprava vojske.

Izvještaji turskog glavnog stana.

CARIGRAD, 10. Glavni stan javlja: Na fronti Iraka. Stanje je nepromijenjeno.

General-pukovnik Pavao Puhalo od Brloga.

Prava vojnička krv teče žilama ovoga vojskovođe, koji slavno provodi u ratu ono što je u mirno doba obećavao, kao časnik, učitelj i zapovjednik. Poput branitelja Soče Boroevica i on je Hrvat. I poput Boroevica i on je žilav, odrezan, energičan u svojoj vojničkoj ličnosti, ali i kod njega se uvijek ističe duh svjetskoga čovjeka, te bogatstvo ideja i visoko nadarenost teoretičara. Već je mnogo hrabrih sinova „divlja“ Lika dala našoj vojsci pa i Puhala! Mladi je Pavao Puhalo došao iz Brloga, gdje je ugledao svjetlo svijeta 1856. Nakon što je svratio razne vojničke škole i vojnu tehničku akademiju, bacio se je na znanost kao na kakovu pustolovinu, a živahnost temperamenta, okretnost i želja za napretkom bili su mu od velike koristi. Na 1. septembra 1877 položio je zakletvu na zastavu kao poručnik u 11 poljsko-topničkoj pukovniji. Nakon što je sa izvršnim uspjehom svratio viši topnički tečaj bude preko reda i prije vremena imenovan natporučnikom. Sa ovog mjesta — pa do mjesta pobjedničkog zapovjednika svakako je još dugačak put! Mnoge se postaje nalaze na tom putu, koje valja prevladati, a koje sve zahtijevaju neumoran rad i ispunjavanje, bezuvjetno ispunjavanje dužnosti. Kao satnik glavnog stopa kod napiranja u sjevernom Tirolu, kao učitelj u vojno-tehničkoj akademiji, kao šef glavnog stopa 3 čelne divizije — svagdje je Puhalo znao ujediniti željeznu strogost prema sebi samome sa dragarskom sklonošću prema svojim podređenima. I ljubav za rad, koja ga je već tada napunjala, i koja je sugestivno djelovala na njegovu okolinu, to je kasnije vezalo vani na bojištu njegov cijeli stop sa poštivošću uz radinog vođu. Godine 1893 postao je Puhalo major. On je prekinuo tada službu u glavnome stopu, te vršio uobičajenu tada službu, kod čete koja je služila u Tarnopolu, a za tim pogje u službu učitelja na ratnoj školi. Ovo je vrijeme vrlo važno u životu generala Puhala, za njegov dalji razvitak. Na ovome je mjestu mogao Puhalo,

Na fronti Kavkaza: Iz bojeva lokalnog značaja na desnome krilu i u centru iznijeli smo nekoliko zarobljenika i plijen. Nenadnim smo napadom protiv neprijateljskog odjeljenja u odsjeku Kirvaza, sjeverozapadno od Masha, potisli neprijateljski put Kirvaza; izgubio je 50 momaka i mnogo materijala. Na lijevom krilu, u primorskom predjelu, neprijatelj je zaposlen utvrđenim radnjama. Kstarica je „Midilli“ uništila izmegu Sevastopolja i Eupatorije brod od 4000 tona i dosta jedrenjaka. Zapadno od Kušade, u vodama Smyrne bio je uzet pod vatru neprijateljski stražarski brod; povukao se je put Samosa, kad mu je razrušen mostić, na kome je zapovjedništvo. Dva su naša avijatičara obasula kroz jutro dana 8 o. m. uspješno bombama neprijateljske tabore, škar za popravljanje brodova i skladište petroleja u Port-Saidu povratiše se netačniti.

CARIGRAD, 11. Glavni stan javlja: Na fronti Kavkaza. U borbi, koja je s naše strane zametnuta napadom na 8 maja u jutro, i koja je potrajala do večer, neprijatelj je, u odsjeku brda Koper zatjeran u njegove pozicije za skoro 15 kilometara, te izbjegn k istoku. Zarobljeno je 6 oficira i preko 300 momaka, zaplijenjene su 4 mitraljeze. Isto tako u noći izmegu 8 i 9 maja uspješnim napadom na neprijateljski labor kod Baškoei, 50 kilometara jugoistočno od Mama-Chatuna, potjerana je u divlji bijeg u borbi na bajunetu i bombama neprijateljska vojna sila, sastavljena od 250 momaka pješadije i 200 konjice, te istrijebljena, tako da ih je malo ostalo. U obalnom odsjeku nikakve znatne promjene. Neprijatelj, koji bijaše pokušao da napreduje zapadno od Gjevljika, uslijed našeg obilaznog pokreta, prisiljen je da se dađe na bijeg put sjevera.

Promocija feldmaršala Fridriha. BEČ, 11. U stanu vrhovne vojske komande obavljena je danas promocija feldmaršala Nadvojvode Fridriha za počasnoga doktora filozofskog fakulteta lavovske universe. Nadvojvoda je rekao, da ga počasti koja je i njemu, a time i cijeloj vojsci, kojoj zapovijeda, iskazana sa strane universe, tim više veseli, što se svijet akademske mladosti sada u ovim teškim danima bori sa neoslabljenim žarom u redovima armada, te odlično sudjeluje u njihovim uspjesima. Ne mogu se dovoljno uzveličati željezna svijest dužnosti, duboko patriotsko čuvstvo, visoki duševni nivoi akademske mladosti u redovima naše vojske. Nadvojvoda je završio: Želim filozofskom fakultetu lavovske universe, kao i svim akademskim ognjištima, daljnji brzi i divni razvoj poslije pobjedonosno dovršenog rata, kao i poslije svih dovršenih borba, na čiji će već sada bez sumnje uspješni, konačni rezultat imati odličnog udjela sve znanosti.

Odgovor Amerike Njemačkoj. KÖLN, 11. „Kölnische Zeitung“ u članku o američkoj noti, piše: Odgovor Wilsona ne mijenja ništa u njemačkoj izjavi, po kojoj za nas postoji vrlo tijesna sveza izmegu blokadne engleske politike, da iskoristi svoje teoretsko bogato znanje, pa je mnoga duhovita operativna ideja oživljena pod njegovim rukama. Postade general-majorom i dobije Leopoldov red, a kada je u vodstvu četa i u profesorskom zvanju okušani mladi general, nakon što je kratko vrijeme zapovijedao pješadičkom brigadom, postao zapovjednikom ratne škole g. 1906 pozdravilo ga je povjerenje koji učitelja toli jaka ratne škole. I njemu se razočaralo. Četirigodišnje djelovanje Puhala u svojstvu zapovjednika ratne škole, postigavši mnoga odlikovanja, kao imenovanje podmaršala, plemstvo podijeljeno ocu generala, podijeljenje željezne krune II razreda, jeste doba, koje spada u doba najuspješnijeg djelovanja naše ratne škole. U ratnoj se školi na uvijek modernoj podlozi, a daleko od svake ukloene dogmatike uči slušatelja u ratnim znanostima. Sa ratne škole postaje Puhalo zapovjednikom 46 domobranske četne pješ. puk. a zatim preuzima zapovjedništvo 5 vojnog zbora. God. 1913 postade zapovjedajućim generalom u Požunu, te bude imenovan feldzeugmeisterom. Njegove ga čete ljube, a civilno ga pučanstvo stuje radi njegove otvorenosti, vječstva, te duhovite ljubežljivosti. Tako je djelovao Puhalo dok nije buknuo rat. Druga, velika i prava „ratna škola“ pozivlje odjedno svoje učeničke. Sada treba pokazati lko si i što umijes i pred očima povjesti. Pavao se je Puhalo izvršno okusao! Iznajprije na čelu svoga vojnog zbora, a za tim kao zapovjednik vojske uvijek je pokazao i zasljedujući svoje vrline vojskovođe bilo sad u navalni ili u obrani, kod njega uvijek dolaze do izražaja hrabri maršala Blüchera: „Hladna krv — i pogled u budućnost, šaka i razum“. Na čelu 5 vojnog zbora, na čelu kojeg je prije kroz pola vijeka stajao današnji vrhovni zapovjednik vojske nadvojvoda Fridrih, sudjelovao je u vezi sa Danklovom vojskom kod prve snažne ofenzive protiv Rusa. Njegov prvi dan bitke kod Polisine i Potoceka bio je i prvi dan njegove pobjede. Trostruko jači neprijatelj, kojega je doniskivanje pučanstva podupiralo, morao je uzmaknuti. Kad je na večer dolazećim četama general doviknuo: „Mi smo pobijedili, Bog neka dalje pomogne!“ — odgovorile su mu čete gromkim živio!

protivne međunarodnom pravu, i našeg rata podmoćnicama.

LONDON, 11. „Times“ doznaje iz Washingtona: Pristalica Wilsona izjavio je, da je Predsjednik sad izrekao zaista svoju zadnju riječ, i da, ne budu li održani ugovoreni uvjeti, prijelom će se dogoditi sasvim automatski.

Švedska spisateljica Annie Wall kod Česara. BEČ, 11. Česar je primio u posebnu audijenciju švedsku spisateljicu Annie Wall, koja je sastavila knjižicu protiv Italije „Jedan zavedeni narod“. Vlačar je primio poklonjenu mu knjižicu i blagostiv dopustio, da ga Annie Wall potanko izvjesti o događajima što je ona opazila u Rimu prije nego je rat buknuo.

Ententa i Grčka. KOPENHAGEN, 11. Petrogradske novine objelodanjuju ovu vijest Press-Bureau-a od 5 maja. „Grčka vlača nije do sad pristala na prolazak srpskih četa preko Grčke. Grčka vlada opravdava to nečkanjem, da se boji širenja pošasti i tjem, da bi se za prijevoz četa na istočnoj željeznici Patras-Larissa zahtijevalo previše vremena. Ipak je jasno, da glavni uzrok Grčke vlade jest taj, što se boji Njemačke. Saveznici su zaključili da prisile Grčku vladu na ispunjenje njihovih zahtjeva. Energično držanje aliraca u ovom pitanju odgovara želji da se konačno bude na čistu o osnovama Grčke. Poslanici ententinih država dobili su napatuk, da postupaju dogovorom sa štabovima aliraca.

Poginuo talijanski zapovjednik brigade zrakoplova. LUGANO, 11. „Il Resto del Carlino“ piše, da je na talijanskom zrakoplovu, koji je nedavno oboven na austrijskom zemljištu, zaglavio i zapovjednik brigade zrakoplova, pokretač talijanske avijacije.

U Reichstagu. BERLIN, 11. Reichstag je odbio su 229 proti 111 glasova prijedlog socijalne demokratske stranke da se prekine kazneno postupanje protiv Liebknechta i da ga se oslobodi od zatvora.

Prijestolna besjeda španj. kralja. MADRID, 11. Na otvorenu Komore, pročitao je kralj prijestolnu besjedu, u kojoj reče: Španjolska podržava sa svim ratujućim strankama jednake prijateljske odnose. Španjolska će iskreno ustajati u svojoj neutralnosti. Sve ratujuće stranke cijene lojalnost njezinog ponašanja i pravedne razloge njezinog držanja. Besjeda namješćuje za tim mnogobrojna pitanja, koja mir u zemlji nameće biva: sprječanje iseljavanja glavnice i radničkih snaga, jačanje narodne obrane i t. d.

O krizi izmegu Švedske i Rusije. KOPENHAGEN, 11. Sve petrogradske novine objelodanjuju poluslužbeno saopćenje, po kojem glasine o zaostrenju odnosa izmegu Švedske s jedne strane, a Rusije i Engleske s druge, na prosto su zlonamjerne izmišljotine.

Puhalo je zbor prodro u sveudiljnim bojevima do blizu Lublina. Da grad nije tada zauzet razlogom je bila golema brojčana nadmoć neprijatelja kao i tadanja artiljerijska jakost protivnika. Početkom se je septembra povukla Danklova vojska, a s njome i Puhalo zbor iza Sana, a kasnije na Dunajec. Ovakove kretnje četa stavljaju ogromne zahtjeve, koji na čete toli na zapovjedništva. Puhalo je svoj zadatak riješio besprijekorno. „Već ovdje“, veli general Puhalo, u jednoj svojoj dnevnjoj bilješci, „moglo se je jasno opaziti, da je utjecaj zapovjednika na djela četa u boju od neprocjenjive važnosti, i da je prije svega discipliniranje četa, bezuvjetna poslušnost svakoga momka, — faktori, koji omogućuju uspjeh. Položaj časnika i generala stoga ne može biti nikada dovoljno visok u državi“. Ove riječi pokazuju snažnije od svake druge karakteristike, visoko etičko naziranje, koje imade Puhalo o socijalnom zvanju i položaju časnika. Na 3 oktobra 1914 za žestokih kiša počela je druga ofenziva na Sani. Puhalo je zbor sudjelovao u žilavim borbama, a kasnije bude pomaknut na sjever Czarova, da sudionuje kod ofenzive protiv lvangoroda. U ovim se bojevima osobito valjano ističe prijelaz četa preko mosta kod Sandomierza. Sve nevolje i potoške nadbijaju dispozicije vojskovođe i polučuju svoj cilj: Slijede strastvene borbe kod lvangoroda. Pomoću eksplozije šrapnela opisuju se na horizontu groznom svjetlošću prikaze. Kroz više dana na sjevero-zapadu mijenja se sreća. Tada dolaze kao razlijana bujica pričuve neprijatelja i sad je nadošao čas, kad se korak po korak nanašajući neprijatelju što veće gubitke mora od njega odvojiti. Jedan detachment sastavljen prema Puhalovoj inicijativi iz vojnika svijru vrsta oružja baci neprijatelja sa zapadne obale Visle. U takovim se je borbama probio Puhalov vojni zbor u kraj istočno od Olkusa, gdje je sačekao dogadjaje, koji su se odigrali istočno od Krakova. Bojevi, koji su se odigrali u drugoj polovici novembra kod Krakova stavili su velike zahtjeve na Puhalo zbor, koji se je morao mjeriti sa ruskom gardom. Nakon vrućih bojičnih blagdana, provedenih u bojevima na ušću Nide, kamo je zbor stigao progoneći Rose u krajevima bez puta, u silve-

Pašić zadovoljan ruskim obećanjima.

KOPENHAGEN, 11. Petrogradske novine od 5 maja objelodanjuju neko saopćenje Press-Bureau-a, po kojem srpski ministar predsjednik Pašić bio bi izjavio, da je vrlo zadovoljan sa uvjeravanjem najvišeg upravitelja izvanjske ruske politike. Želje i nadzora srpskog naroda za sjedinjenje svih srpskih zemalja pod dinastijom Karagorgevića, dijele toliko najviši koliko politički krugovi.

Za četvrti ratni zajam.

Svako znade, da ratovanje treba dosta novaca. Oprema vojske, opskrba njena sa živčevim, sa topovima, sa oružjem i sa svakovrsnim drugim ratnim priborom stoji mnogo i svakovrsnim drugim ratnim priborom stoji mnogo i svakovrsnim drugim ratnim znanje i umjenje vojskovođe — ako u države, koja vodi rat, nema za produženje rata dovoljno novaca. Nu sada nije toliko ni nužno novaca za dalje ratovanje, nego je nužno da se obezbijedi izvješana pobjeda. Mi pobijedismo s oružjem već na svima ratovima. Junačka braća naša, koja se vraćaju iz streljačkih rovova, govore u obiteljskom krugu svijetlim obrazom: pobijedismo!

Razgledajmo samo po ratištima! Evo je već dvadesetdruzi mjesec kako smo se uhvatili u koštac sa sijaset neprijatelja. Iz sumovitih Karpat izbacismo Ruse, jurismo ih niz brda iz doline Galicije; oslobodismo Poljsku; prodrijesmo u Rusiju do močvara. Sad stoji naša vojska pred ruskim frontom čvrsto kano čelični bedem, i to tako čvrsto, da se taj bedem ne da, po ljudskom računu, nikako probiti. I na talijanskom bojištu zbiva se ono, što je sugieno nevjernom savezniku. Srpske države nema više, uništena je. Savladana je Crna Gora, a što je od nje još preostalo, predalo nam se na milost i nemilost. Naši junački vojnici, udruženi sa svojim slavim saveznicima: sa velikim i silnim Nijemcima, sa viteškim Turcima, sa velikim Bugarima, spasuše nam na milu otadžbinu. Oni je naše zajamčuju nam blag, slovljeni svjetski mir protiv podmučkog neprijatelja. Neprijatelji ne mogu da nas nadbiju sa oružjem. Otpočinj sada ratovanje bez oružja; oni drže, da što duže otežu rat, da mu ne čemo moći odolijevati sa hranom, ni sa topovima, ni sa oružjem, ni sa streljivom, jednom riječi: sa novcem!

Uzaludno im je ovo uzdanje; razbićemo im ga mi, koji smo ostali na čelu. Razbićemo mi tu ludu misao iz glave naših neprijatelja: da nas oni mogu ponoriti glagju! I sada dajemo mi braći svojoj, domovini i nama samima onoliko novaca, koliko će potrebovati za odijevanje našim milim sinovima, za naružavanje našim očevima, za hranu im, za topove i snabdijevanje njihovo sa municijom. Velika i bogata Njemačka nam je i u ovome uzoriti primjer. Ona je upisala prošlih nedjelja za svoj četvrti ratni zajam 11 milijardi maraka. Ovak divan uspjeh ne spominjemo ovdje zato, kao da bi nužno bilo, da se mi i otadžbenište ugledamo na druge. Iz ovoga se vidi jasno samo to: gdje ima toliko oružja, toliko rada i novaca za ratovanje, da je tu uzastarskoj noći, 10 časaka prije ponoći, dobilo je zbornu zapovjedništvo zapovjed, da se spremi na polazak u Karpat! Zapadno od usokog klanca poduzeta bje ofenziva protiv Przemysla. Teški gubitci na Usoku i događaji kod četa što zapadno prodirahu doveli su u teški položaj i susjedni Puhalov zbor. Samo žilavost i uporabom svakog pojedinog momka moglo se odojjeti neprijatelju. Kona nezaboravna vremena! Ti mjeseci u Karpatima ledom pokrivenim — gledajući u oči smrti, koju je sijao nesmiljeni element i narod bez smilovanja. Nu ljudska se je volja pokazala ipas jačom! Nepomično su stajali vojskovođe i njihova vojska na svom mjestu. Samo je general morao napustiti svoje mjesto uslijed ljute boljetice — srdobolje. Ozdravljen vraća se hitro svojim četama, koje su sada već uz sablju radile i plugom. Čete su zasijavale polja Velike Berezne, a bogata žetva njihovo su djelo. Početkom maja obavila se golemi prevrat: Poraz Rusa! Za progona izmičućih Rusa unilazi Puhalo uz slavje u oslobojeni Sambor. Sli ede teške borbe protiv neprijatelja i močvara. Na Duhove 23 maja bude Puhalo imenovan zapovjednikom 3 vojske. U oprosnoj zapovijedi veli general svome zboru: „Božja pomoć i božji blagoslov neka prati moj ljubljeni vojni zbor i nadalje i neka ga vodi od uspjeha do uspjeha!“

Treća vojska, koju je preuzeo general Puhalo prodirala je zapadno i jugo-zapadno od Przemysla. 45 pješadija pukovnija njegove 24 četne divizije prva je jurisala na utvrdu Pralkovce, ali je nije mogla trajno zaposjesti. Na 3 juna dovršeno je historičko djelo, a na 6 juna posjetio je ratni maršal nadvojvoda Fridrik u zajednici sa nasljednikom prijestola natrag osvojenom tvrđavu Przemysl, koja je unutar svojih zidina doživjela velika junaštva i čudesa izdržljivosti. Kako je malo zatim raspušteno treće vojno zapovjedništvo, preuzome Puhalo zapovjedništvo prve vojske, s kojom je najprije osvojio mostobran Sandomierz, a zatim mostobran Tarlov-Josefov. U to vrijeme bude prva vojska povučena na Bug, i podvrgnuta vrhovnom zapovjedništvu Macken-

ludno u prijatelju i posljednje uzdanje: da će nas on pobediti glagolj.

Izjesno je, da će naš narod, koji je ostao ovdje na domu da radi i da se trudi, živo učestvovati pri upisu i za četvrti ratni zajam. Svako se može uvjeriti iz prethodnih ratnih zajmova, da zajam ne samo da podiže našu narodnu snagu, nego da je uz to i dobar posao. Sada već nitko više ne misli, da mu je novac onda najsigurniji, kada mu je kod kuće, u sanduku. Nekada nijesu oni, koji su bili mudriji, i onda u sanduku čuvali gotove novce, nego samo priznanice i obveznice, koje glase o novcu. Pa zar nije najbolja priznanica ta obveznica ratnoga zajma? Znao se to i onda, da novac kada živo kola oko da ne leži mrtav u sanduku, donosi lijep dobitak. Novac, koji se pošteno promeće, blagoslovljen je kao kiša, plodan je kao duboko oranje, i utire suze kao meka ruka majčina. Novac, koji uzalud leži, nalik je ženi nerotkinji, jalovoj voćci, mlinu koji ne melje. Otvorimo dakle svoje kесе, jer novcem iz njih pomazemo u prvome redu sebi. Pravimo dobar posao, uzimamo, tako reći, upravo sebi samima, a uz to iskazujemo se kao dobri patrioti. Za ovaj zajam dobićemo u zamjenu od svoje junačke vojske slavan, trajan mir, koji će uroditi po našu otadžbinu najobilnijim plodom!

Naši Dopisi

Hvar, 8 maja.

(Sedmica „Crvenoga Krsta“). — Opći poziv za proslavu sedmice „Crvenoga Krsta“ prihvaćen je u našem mjestu jednodušno. Odbor koji je u tu svrhu bio konstituisan, povjerio je provedbu same svečanosti, kao i pripreme za zabavu, ovdašnjim mjesnim školama. U tu svrhu odmah su pregledali za poslom, koliko učenici, toliko učenice, sa učiteljskim osobljem i dotičnim upravama.

Razmak vremena od 30 aprila do 7 maja bio je kratak, ali to nije smetalo dobroj volji i uspjehu za ovako plemenitu svrhu, gdje je svaki građanin prošet osjećajima čovječanstva i domovinske ljubavi, rado priložilo i tim pomogao vrlo lijepom i unosnom uspjehu pri sabiranju i kupljenju priloga.

Školska djeca u pratnji svojih nastavnika, odmah u početku, dala su u obilježanje po dućanima i stanovima „Crvenog Krsta“, kao i priloga, koji nadilaze udarenu cijenu ovim malim znakovima. Uz presv. biskupa, koji kao vaza, tako i ovog puta prednjači prilogom od 20 kr. samo za kupljenje na sitno, bilo je opaziti i kod građanstva da se je prama svojim silama odazvalo u mjeri, da zaslužuje svako priznanje.

U nedjelju na završni dan, dok su u jutro školske učenice obilazile gradom, nagugnu klice cvijeta u korist Crvenog Krsta, u večer je bila zabava, koju su izvršili učenici pučke i građanske škole, te učenice mjesne ženske škole.

Publika je svojim prisustvom u velikom broju, počastila ovu u svakom pogledu uspjelu zabavu.

Nakon otpjevanje Carevke, koju su prisutni stojičke zaslušali i sa dugotrajnim pjeskanjem popratili, prešlo se na izvršenje programa zabave. Sve su tačke izvedene sa uspjehom, a za nekoje može se reći da su bile majstorski i potpuno vješte.

Spomenut nam je navlastito proslava svrsi i koristi Crvenog Krsta, izveden od jedne učenice, a potokom smješne ispričane u potpunoj skladu, kad i deklamacije, koje su ostavile trajan uspjeh kod prisutne publike.

Uspjeh je bio takov, da se možemo pohvaliti lijepim prihodom, pak nam je dužnost vrlo ugodna, što ovom prilikom izražujući zahvalnost svima prisutnima, počimajući od mjesnih vlasti, do pojedinaca, pak upravi „Cur-salona“ na dobroholno ustupljenim prostorijama.

Ne propustimo pak, a da i ovom prilikom takogjer sa zahvalnošću priznamo rad našeg učiteljskog osoblja muškog i ženskog bope, a napose nadzornika i upravitelja g. Puhare, koji je mnogo truda uložio za pripreme i dobar uspjeh.

Kupni prihod zabave, rasprodanog cvijeta i znakova Cr. Krsta do sada nadmašuje svotu od kr. 350. ne ubrojiv u ove pristup novih članova, sa redovitim godišnjim prilogom za „Austrij. Crv. Krst“.

Skradin, 7 svibnja.

Danas je naše općinsko vijeće, na svojoj izvanrednoj sednici, oim što je, kako vam je već javljeno, imenovalo svojim počasnim građanom Njegovu Preuzvišenost

senovu, te pojačano okušano skupinom Szarmay. Nakon slavnog ulaza četa u Lavov i Zolkiev, započeo teški bojevi u prostoru kod Sokala. Vojskovoj je Puhalo nazočovalo na gori Sokal za užasnog nevremena hrabro izvedenoj navali naših četa. Tom je zgodom i sam zapao u paklenu artiljerijsku vatru, a na povratku u Zolkiev pošto je automobil dobio manu morao je prenoćiti pod vedrim nebom. Ova je bitka bila žestoka, a ni gubici nijesu bili maleni, ali pobjeda je ostala vjerna našim zastavama.

Uvijek dalje prodiru naše čete u zemlju neprijatelja, u sve više trgivaia ruskih pada u naše ruke. Puhalova je vojska dobila zadatak, da osvoji prostor kod Kovele, te da ofenzivom u pravcu na Luck zahvati desno rusko krilo južno-zapadne njihove fronte. Jasnim dispozicijama, koje proizlaze iz velikih strateških gledišta, izveo je vojskovođa svoje znamenito djelo. Opet je došlo do žestokih bojeva u teškom terenu. Željeznim je udarcima uzdrmana ruska fronta na Bugu, i na 31 augusta zauze Puhalova vojska Luck, a nedjelju dana kasnije zavije naša zastava nad Dubnom. U to nastaje pozicioni rat, koji još te i sada traje. Pa i u ovom teškom viježanju, koje iziskuje moguće više čvrstih živaca no jurisanje, izvršno se je poptijela Puhalova vojska.

Visoka odlikovanja pala su ovom vojskovođi za ovih ratnih mjeseci u dio. Red željezne krune I razreda sa ratnom dekoracijom i željezni križ I razreda pokazuju, kako je ovaj vojskovođa stekao zasluge za usko vezane vojničke interese centralnih vlasti. Njegovu Veličanstvo ga je prošle sedmice imenovalo generalom pukovnikom. General pukovnik Puhalo stoji još te i danas u središtu događaja, a sigurno ga još te čekaju mnogi veliki zadaci u budućnosti, čekaju ovog radinga i neumornog vojskovođe. U oči budućih događaja ne može se feldzeugmeisteru Puhalu ništa bolje poželjeti već što je on sam nakon prvoga dana, nakon prve dobivene bitke doviknuo svojim vojnicima: „Mi smo pobijedili! Bog neka pomogne i nadalje!“

višenost Namjesnika Marija grofa Attemsa, na isti je način počastio gosp. Huga Zaccaria, c. i. k. Kontreadmirala i obalnog okružnog zapovjednika u Šibeniku, te Njegovu Preuzvišenost Dr Svetozara Borojevića od Bojne generala konjanstva, a saopćilo je visokim lćenostima tu svoju odluku ovim telegramima:

Presvijetlom gospodinu Hugu Zaccaria c. i. k. Kontreadmiralu, zapovjedniku obalnog okruga Šibenik.

Radosna srea javljamo Vašem Presvijetlom Gospodstvu, da je danas ovo općinsko vijeće, uz burne akklamacije cvijeta građanstva, imenovalo Vaše Presvijetlo Gospodstvo počasnim građaninom starodrevnog Skradina.

Ovaj je čin izliv naših harnih srdaca za uspješnu obranu ovih divnih obala Jadrana protiv voždama poblepnih dushmana, i kao predstavniku i vojskovođi naše slavne ratne mornarice kojom se ponosimo. Živjeli.

Općinsko Upraviteljstvo.

Njegovoj Preuzvišenosti
Dr Svetozaru pl. Borojeviću od Bojne generala konjanstva

Feldpost N. 320

Danas, zaključni dan sedmice Crvenog Krsta, sjedmo se zahvalno naših junaka na Soči, te im šaljemo putem Vaše Preuzvišenosti harni bratski pozdrav.

Općinsko Vijeće ovog starodrevnog istoričnog grada, danas naročito u ovu svrhu sazvalo, sretnim se smatra, da, uz urnebesno klicanje cvijeta građanstva, imenuje Vašu Preuzvišenost počasnim svojim građaninom.

Ovo skromno odlikovanje izraz je naše zahvalnosti prama Vašoj Preuzvišenosti, koja je u ovom krvavom ali slavnom ratu svijetu dokazala da nije izumrlo staro pleme junačkih Hrvata, i da vjerni Cara i Domovini svejger Hrvati stoje na braniku, kao što i Vaša Preuzvišenost sa hbranim našim sinovima stoji na krvavoj ali slavnog Soči.

Udostojte se primiti naše skromno odlikovanje, koje Vam šaljemo uz poklik „Sve za Cara i Domovinu“.

Općinsko Upraviteljstvo.

Trogir, 10 maja.

Izvjestaj o poklonstvenoj deputaciji. Imenovanje Njegove Preuzvišenosti gosp. Namjesnika grofa M. Attemsa počasnim građaninom. — Sjednica ovog općinskog vijeća 9 svibnja ostao je zlatnim slovinama upisana u zgodopisju drevnoga Trogira. U njoj je g. načelnik Madiraza izvjestio potanko o poklonstvenoj deputaciji pred Njegovim Veličanstvom 28 pr. siječnja. Izvjestaj se je najugodnije dojmio, navlastito kad je ganuto pripovijedao, da ga je uzvišeni Vladao u cerele u premlitljivo upitao za napredak Trogira, te izjavio, da se našega grada rado sjeda. Svi se vijećnici živahno digose i puna srca usklikose „živio!“ sijedome i milome Monarhu.

Po tome je načelnik istaknuo velike zasluge Namjesnika Njegova Veličanstva Marija grofa Attemsa. Njegovoj je mudroj upravi zahvaliti, ako je naša pokrajina predmetom brižljive pažnje viših činovna u Beču; njegovoj skrbi i ljubavi imamo zahvaliti što smo mogli teške ratne terete snositi. Zatim nabraja Namjesnikov rad u svim granama javne uprave. Takovome mužu dužna je i naša općina, da iskaže vječitu harnost, počimajući od naših četa, kojim raspolažemo, naime počasno građanstvom. Opat Josip vitez Sentinella na riječi načelnikove nadovezuje, da se — za pravu i istinsku ljubav prema našem zavijaču i sveukupnom narodu, što je Njegova Preuzvišenost u svakoj prigodi djelotvorno pokazala — ne možemo bolje i dostojnije odužiti, nego imenovati ga svojim počasnim građaninom. Predlaže da to odmah uslijedi akklamacijom. Prijedlog bi poduprt od svih vijećnika i zasnosno primljen uz hurne poklike: „živio!“ Nj. Preuzvišenosti.

Vijećnik Jakov Sigoreo radosno pozdravlja imenovanje Njegove Preuzvišenosti građaninom grada Trogira i cijele općine, jer je to imenovanje u suglasju sa osjećajima svega naroda. Gospodin grof Attemsa nije sin Dalmacije, ali on je svoje srce poklonio našoj zemlji. Čuli smo od g. upata i načelnika, što je sve oradio, da narodu olakoti i ublaži tegobe sa vratom neminovno skopčane. Ta požrtvovna akcija nije mogla da kod pčanstva ostane neopaženom, pa se ovo sva Dalmacija diže, da poglaviti zemlje odvrati ljubav za ljubav. Svak ga hoće da nazove svojim i da ga još za dugi niz godina gleda na namjesničkoj stolici, narodu na veliku korist, a Državi na veliku diku, jer je on, svojim eminentno patriotskim radom, doprinio najviše, da je u ovo teško ratno doba naš narod rado sve svoje sile posvetio obrani Svijetle Krune i rodne grude.

Preporuča s toga upraviteljstvu, da ove lične vrline Nj. Preuzvišenosti našega Namjesnika budu kako treba osvjetljane u diplomu, što će mu općina pokloniti. Vijeće prihvaća i kliče jednoglasno: Živio naš novi sugrađanin!

Gosp. načelnik usrdno zahvali predgovornicima na toplim riječima i obeća, da će zaglavak vjeća istoga dana žicom pripočeti N. P. Namjesniku, kojega ćemo odsada opravdanim ponosom zvati sugrađaninom.

DALMATINSKE VIJESTI

N. P. gosp. Namjesnik grof Attems

portraio se u četvrtak u jutro u Knin.

N. P. gosp. Namjesnik grof Attems začasni građanin Trogira.

Preuzvišeni gospodin Namjesnik grof Attems bio je imenovan začasnim građaninom Trogira. Imenovanje mu je saopćeno ovim telegramom:

Njegovoj Preuzvišenosti Mariju grofu Attemsu Namjesniku Knin.

Trogir, 9. Osobita mi je čast pripočeti Vašoj Preuzvišenosti, da je općinsko vijeće trogirsko, u današnjoj svojoj sednici, uvažujući Vaše neizmjerne zasluge za ekonomski preporod naše zemlje, a naosob za blagostanje ove općine „per acclamationem“ imenovalo Vašu Preuzvišenost trogirskim počasnim građaninom. I ovom prigodom neka Vaša Preuzvišenost primi izraz mojeg najdubljeg postovanja.

Načelnik Madiraza.

Zemaljski Odbor za dalmatinske vojnike koji se oporavljaju.

Prigodom uskršnih blagdana Zemaljski je Odbor poslao c. i. k. Vojničkom Zapovjedništvu u Mostaru

1000. kr. da budu upotrebljene za dalmatinske vojnike koji se oporavljaju.

Potvrđujući primitak toga iznosa c. i. k. Vojničko Zapovjedništvo izrazilo je Zemaljskom Odboru najtopliju zahvalu za prinos namijenjen dalmatinskim vojnicima, koji sa sa svojom odličnom hrabrošću i neustrašivom srčanošću izazvali divljenje i priznanje svih naroda monarhije.

Ratna odlikovanja.

Njegovo c. i. k. Apostolsko Veličanstvo premilostivo udostojilo

udijeliti krst za vojene zasluge trećeg razreda sratnom dekoracijom u priznanje izvrsnog službovanja pred neprijateljem natporučniku An. Lugeru dom. pjes. puk. br. 37

narediti da se saopći prethodne pohvalno priznanje radi hrabrog držanja pred neprijateljem kapetanu u evidenciji dodijeljen pjes. puk. narodnog ustanka br. 37 Egidiju Galletichu.

Njegovo c. i. k. Apostolsko Veličanstvo premilostivo udostojilo

narediti da se saopći Previšnje pohvalno priznanje za hrabro držanje pred neprijateljem natporučniku u pričuvu dr. prava Josipu Adamu domobr. pjes. puk. br. 37 i natporučniku narodnog ustanka Nikoli Baničeviću - Bafo pukov. narodnog ustanka br. 23.

udijeliti srebrni krst za zasluge na traku kolajnu za hrabrost u priznanje osobito vjernog ispunjavanja dužnosti pred neprijateljem pjesaku Grgu Zervaciu, pričuvnim pjesacima Savi Dilasu, Valentinu Broku, Ivanu Ercegoviću i Boži Dunatovu domobr. pjes. puk. br. 23.

udijeliti krst za vojene zasluge trećeg razreda sratnom dekoracijom u priznanje hrabrog držanja pred neprijateljem pričuvnom poručniku Josipu Plančiću domobr. pjes. pukov. br. 23.

Dobio je, u priznanje hrabrog držanja pred neprijateljem, srebrnu kolajnu za hrabrost prvog razreda narednik Milan Manojlović pjes. puk. br. 22;

dobise po drugi put srebrnu kolajnu za hrabrost drugog razreda vodnici Andrija Valentić i Ivan Msić pjes. puk. br. 22;

srebrnu kolajnu za hrabrost drugog razreda pričuvni vodnik Antun Brekalo, kapural naslovni vodnik Jure Tokić, kapurali Ivan Simunović, Kosto Abrus, pričuvni kapural Nikola Droupulić, gefraiter naslovni kapural Marko Njeguš, gefraiter Marin Mladinić, Roko Juric, pričuvni gefraiter Frano Rupnik, Ivan Sočić, Antun Maras, Ivan Vojvodić, pjesaci Stjepan Dobrić i Luka Puharić, lijeva Novaković, Stipan Kovač, Ante Stipanov, Mile Paravina, Jure Mušura, Marko Liović, Mate Lovrić, pričuvni pjesaci Stanko Ferko i Marijan Kutleša i Petar Komazec i v. dnik narodnog ustanka Andrija Bodrožić, svi pjes. pukov. br. 22.

Dobili su srebrnu kolajnu za hrabrost drugog razreda u priznanje hrabrog držanja pred neprijateljem: vodnici narodnog ustanka Pasko Filipović, Jure Radović i kapurali narodnog ustanka Stjepan Setka i Jožo Arambašić-Radić bat. br. 17-37 narodnog ustanka; pod stražestri Josip Prološić, Ivan Martinović, Mato Bitunjac, Josip Muhurčić, Marjan Dajak, Josip Sarlija, Simun Dobaj, Mate Simundža i stražestmar drugog razreda Martin Krešević zem. oruž. zapovjed. br. 9; viši respicijenti finansijske straže Jakov Baranović i respicijenti finansijske straže Josip Lukačić i Luka Puharić, zem. fin. ravnatelj u Zadru.

po drugi put brončanu kolajnu za hrabrost gefraiter Ivo Pasković domobr. pjes. puk. br. 37.

Vojena imenovanja.

Imenovani su višim liječnicima narodnog ustanka asistentni liječnici narodnog ustanka doktori: Frano Dulibić dodijeljen bat. Br. IV-23 narodnog ustanka i Emil Katić dodijeljen c. i. k. bat. br. H obalne obrane.

Imenovan je natporučnikom u pričuvu poručnik u pričuvu Juraj Maroević, a poručnikom zastavnik Karlo Piperata pjes. puk. br. 22.

Imenovani su poručnicima linjskog broda fregatni poručnici Herman Pierotti i Petar Lulić, ovaj je zadnji postavljen u lokalnu službu.

Od časnika Mornarice u lokalnoj službi imenovan je fregatnim kapetanom korvetni kapetan Ugo Descovič.

U pričuvu imenovan je fregatnim kapetanom korvetni kapetan Engelbert barun Rossi-Sabatini.

Imenovani su još korvetnim poručnicima pom. zastavnicima Grgur Bogić i Nikola Filipović.

U stanju „izvan službe“ udijeljen je poručniku linjskog broda Karlu Luxardo naziv i karakter korvetnog kapetana.

Odlikovanja Crvenoga Krsta.

Njegova c. i. k. Visot prevedni gospodin Nadvojvoda Franjo Salvator, kao zamjenik pokrovitelja Crvenog Krsta u Monarhiji, udostojio se, u krugu radnosti povjerenom mu od Njegova c. i. k. Apostolskog Veličanstva, najvišom odukom od 15. marta 1916 da udijeli odlikovanje drugog razreda Crvenog Krsta, kao promicatelju, kapetanu u evidenciji Hugu Cattichu u Metkoviću.

Kotarska gospodarska zadruga u Pagu.

Namjesnik je odobrio izbor Luke Grašo pok. Pere predsjednikom kotarske gospodarske zadruge u Pagu, a Luke Pastorčića pok. Luke njegovim zamjenikom i to za trogodište 1916-1918.

Dijeljenje modre galice i sumpora.

C. k. Namjesništvo javlja:

U smislu namjesništvene objave 8 ožujka ove god. br. XII-40/84 količine galice i sumpora, što ih je ministarstvo poljodjelstva stavilo Dalmaciji na raspolaganje za kampanju 1916, bijahu podijeljene među pojedine kotare, a u kotarima među pojedine općine, na temelju površine vinograda.

Megutim svaki vinogradar ne posjeduje sve svoje vinograde u istoj općini, često ni u istom kotaru. Zbog ove činjenice treba ovako postupati:

Ako izvesni vinogradar iz kotara A posjeduje u kojem drugom kotaru B izvjesnu vinogradarstvenu površinu p, ova je površina integralni dio površine, za koju je bio odregjen kontingent za kotar B, pak stoga kotar B ne smije da odnosnomo vinogradaru iz

kotara A uskrati galicu, koja otpada na njegovu površinu p. Pridigne li odnosni vinogradar predmetnu količinu galice u kotaru B, pitanje je riješeno. Megutim odnosni vinogradar iz kotara A može tražiti da mu u njegovu kotaru A bude udijeljena i ova galica, koja mu pripada za površinu p, što je posjeduje u kotaru B; nu u ovom slučaju kotar A daje odnosnu galicu za na račun kontingenta za kotar B. U ovom dakle slučaju valja, da odnosni vinogradar iz kotara A dobije od odnosne općine u kotaru B posvjedočenje, da on u toj općini posjeduje toliko i toliko vinograda, a ovo općinsko posvjedočenje valja da potvrdi kotarsko poglavarstvo. Pošto kotar A ustanovi, koliko je na temelju ovakvih posvjedočenja izdao galice za površinu u kotaru B, ova se galica odbija od kontingenta za kotar B, te se njome povećava kontingent, koji je bio odregjen za A.

Budući da se galica ne dijeli sva odjednom, nego u više navrata, naravno je da odnosni vinogradar ne smije da galicu za površinu p pridigne jedan put u kotaru A, drugi put u B, već valja da je svaki put pridigne ili u A ili u B.

Sto je rečeno za galicu; vrijedi i za sumpor. Ova se mogućnost dvojakog riješenja mora prepuštiti stoga, što su se neka kot. poglavarstva postavila na opravdano stanovište, da ne mogu siliti posjednika, da ide u drugi kotar po malu količinu galice, koja mu pripada za površinu u tome kotaru.

Sporovi, koji su u ovom pitanju već nastali među pojedinim kotarima, imaju se riješiti na gore izloženi način. Na isti način mogu kot. poglavarstva rješavati sporove među pojedinim općinama u istom kotaru.

Megutim namjesništvo ne može nego toplo preporučiti, da se svi slični sporovi ne zaoštravaju i ne razvlače, već da se u interesu vinogradara, kojima je i onako u pitanju galice i sumpora vrlo teško, sporozumno, pravedno i brzo rješavaju. Svaka se stvar u ovome pitanju ne da tačno i sretno riješiti odredbama namjesništva; pokazalo se je, da dijeljenje galice i sumpora najbolje teče, gdje su kot. poglavarstva i općine pohvalno pokazali dobre volje i praktična smisla.

Primanje pomorskih aspiranata u c. i. k. ratnu mornaricu g. 1916.

God. 1916 biti će primljeno u c. i. k. ratnu mornaricu oko 70 pomorskih aspiranata. Oni su odregjeni da postanu pomorskim kadetima, a nakon položena ispita za pomorske časnike, te prema potrebi, i pomorskim časnicima.

Vlastoručno napisanu molbu, opskrbijenu biljevom od 1. kr. mora se poslati na Ministarstvo rata, odio mornarice (vojnički gojenci službenim putem), najkasnije do 1. augusta. (Molbenice, koje kasnije stignu neće se uzeti u obzir).

Oni, za koje se bude po priloženim ispravama cijenilo, da će odgovoriti propisanim zahtjevima, biti će pozvani na prijamni ispit.

Prijamni ispiti održavati će se za one, koji nakon liječničke preglede u Poli budu nagjeni da su fizično sposobni, poslije 1. septembra; tačniji rok biti će u pravo vrijeme objelodanjen. Posebna komisija održavati će ispite u službenom (njemačkom) jeziku.

Oni, koji polože ispite dobrim uspjehom, biti će prema sposobnosti imenovani pomorskim aspirantima, a, za ispoljavanja aspirantske škole i položenog ispita, i kadetima.

Društvo za potpisivanje ratnog zajma u Šibeniku.

U četvrtak, 11. o. m. na večer, bila je u dvorani Teatra Mazzoloni skupština društva „Sloga“ za potpisivanje ratnog zajma u Šibeniku. Na sastanak pristupise preko dvije stotine pozvanih građana; bilo je mnogo uglednih lćenosti, svećenika, trgovaca, obrtnika i tečaka. Predsjednik, g. namjesništveni savjetnik, upravitelj kotar. poglavarstva Calebich protumačio je patriotsku svrhu udruge i koristi, koje ona pruža članovima; za tim se pročitao pravilnik, na temelju kojega je vlast odobrila osnivanje društva. Na prijedlog predsjedatelja oduseljeno su pristali svi nazočni, da se osnuje ovo rodoljubno i ujedno korisno društvo. Na to je zastupnik Dr. Dulibić predložio, da se pročita i imenovanje Dr. Vica Ijadica, članovima Vladimir Kulić i Frano Skarpa, a zamjenikom općinski upravitelj Luger, na čemu je skupština jednodušno pristala. G. Luger je zahvalio nazočnima na brojnom odazivu i pozvao ih da svim silama nastoje oko patriotskog rada društva, te zajedničkim potpisivanjem doprinesu uspjehu četvrtog zajma.

Poslije sednice razložio je prof. Bradanović sahranama, u oduženoj govoru, ustanovu ratnoga zajma i prikazao je na jednostavni i uvjerljivi način njegovu važnost i korist za državu i za ulagatelje.

Ovaj rodoljubni sastanak, kome su se svi slojevi građanstva brojno odazvali završio je g. poglavar Calebich zasnosnim riječima, kojima je još jednom istakao znamenitost ovog novog društva i njegov rodoljubni cilj, te pozvao članove, da u patriotskom duhu promiču uspjeh zajma i time djelom posvjedoče svoju domovinsku ljubav; završio je trokratnim „živio“ Njegovu Veličanstvo, koje su prisutni oduseljeno prihvatili.

Iste večeri sabralo se je izmjeđu nazočnih od dvije hiljade kruna dionica za četvrti ratni zajam, a kroz prva dva dana doprijmili su članovi „Sloga“ preko 8.000 kruna.

Čitulja.

Pišu nam iz Dubrovnika, 7 maja.

Danas, u 5 sati popodne otprečen je na vječno počivalište, na vojničko groblje, Franjo Kowarz, c. i. k. major trgivaie artiljerije i posljednik „signum laudis“ na crvenom traku i t. d. — Pokojnik je bio jedna od onih starih lćenosti, poznat svakomu u Dubrovniku, odaklen je bio i oženjen, te se nakon umirovljenja ovdje bijaše i zakonilo, da uživa mirovinu u našem gradu, kojega je vaza ljubio i gdje je uživao opće stovanje; a to se je vidjelo i na njegovu sprovodu.

Olpratila ga je do groblja jedna satnija c. i. k. vojske iz Gruža, koja mu je iskazala propisano vojničke salve, a u sprovodu je učestvovalo cijeli bataljun Gruske posade, glazba c. i. k. obalnog zapovjedništva, General Andrian, mjesno c. i. k. vojničko zapovjedništvo, prestavnici svih c. k. državnih ureada, zandarmarija i finansijska straža, te mnoštvo stovatelja pokojnikovih i rodbine dobre mu gospođe, rođene Galjuf.

Profe
Stuka za
raginomu
Stuk, koj
nevolji od
Dobr
jenom sir

Priva
i u postar
medina. I
met u su
sad obuč

Pošt
bojom p
ovim pos
49, 60, 80
169, 171,
301/III, 30

Taj
skim uređ
257, 258,
stavljen.

Prep
daka roba
novljenim

Prij
Po
br. 121 in
stanju od
ovi predn
sitra ili k
1. li
komadi,
2. fo
3. v
posude i
žlice, svij
meti nijes
4. k
5. d
6. p
7. s
lupi za li
Pre
raju se p
kilogram
Ovi
to, da li
da li se
ili služe
ili ne up
Prij
takvih pr
Za
koje se n
kod trgov
Sedn
u korist
nase, pro
tizma i s
terjalni
Izvanred
čuje za
11.57.892
pomoćno
dar grad
Odu
ruke, da
djelovim
potpisano
hvali sv
osobito
gospodu
sine, građ
cijelo o
osjećaje
beznom
priregjen
svečanost
triočine
na di
Za
Sin
lijepa za
zabava
biti na
bila
korist
„vješt
storie p
storie g
hu prisu
čić duh
proslav
ispjevaše
burno al
doše kra
Za
iace. —
i čuvstv
je istak
vojuću
odigrala
žemo re
no i čes
spojica
glasoviru
Ukesava
600 krun
odmora
rana i p
okičena
i barjak
predstav
u četvr
Za Bug
Pro „C
P.

da na njegovu po-
ogradar predmetnu
je je riješeno. Me-
lara A može tražiti
e udjeljena i ova
nu p, što je posje-
učaju kotar A daje
kontingenta
ju valja, da odnosi
i odnose općine u
toj općini posjeduje
općinsko posjedova-
glavarstvo B. Pošto
melju ovakvih po-
rsine u kotaru B,
l kontingenta
e povećea kon-
regjen za A.
sva oljednom, nego
odnosni vinogradar
pridigne jedan put
alja da je svaki put
jedi i za sumpor.
riješenja mora pre-
poglavarstva posta-
ne mogu siliti po-
malu količinu galice,
ome kotaru.
pitanju već nastali
se je riješiti na gore
ju kot. poglavarstva
m općinama u istom
može nego tople pre-
ne zaostravaju i ne
nogradara, kojima je
ora vrlo teško, spo-
aju. Svaka se stvar
retno riješiti odred-
je, da dijeljenje ga-
su kot. poglavarstva
ore volje i praktična
anata u c. i k.
g. 1916.
u c. i k. ratnu mora-
ata. Oni su odregieni
a nakon položena
prema potrebi, i po-
u, opskrbjenu bilje-
na Ministarstvo rata,
i službenim putem,
benice, koje kasnije
priloženim ispravama
nim zahtjevima, biti
će se za one, koji
poli budu nagjeni da
septembra; tačniji rok
njen. Posebna komi-
benom (njemačkog)
nim uspjehom, biti će
morskim uspravnima,
ole i položenog ispita,
ratnog zajma u
eđer, bila je u dvo-
društva „Sloge“ za
beniku. Na sastanak
pozvanih građana;
svećenika, trgovaca,
g. namjesništveni sa-
varstva Calebich
udruge i koristi, koje
se pročitao pravil-
odobriti osnivanje
atelja oduševljeno su
je ovo rodoljubno i
zastupnik Dr. Duli-
kom izabere Dr. Vico-
ri Kulić i Franjo
ki upravitelj Luger,
o pristala. G. Luger
kom odazivu i pozva-
o patriotskog rada
ranjem doprinosu u-
je prof. Bradan-
o, ustanovu ratnog
ivni i uvjerljivi način
javu i za ulagatelje.
kome su se svi slo-
završio je g. pogla-
cima, kojima je još
vog novog društva i
o članove, da u pa-
o članove i time djelom
ubav; završio je tro-
stvu, koje su prisu-
zmegju nazočnih do
četvrti ratni zajam, u
su članovi „Sloge“
7 maja.
otprane je na vječno
Franjo Kowarz, e.
i posljednik „signum
l. — Pokojnik je bio
oznat svakom u Du-
onio, da uživa mirno-
vazda ljubio i gdje je
je vidjelo i na nje-
jedna satnja c. i k.
kazala propisane voj-
čestvovala cijeli bata-
k. obalnog zapovjed-
o c. i k. vojničko za-
c. k. državnih uređa-
za, te mnoštvo stova-
obre mu gospogje, ro-

Zalovanje.
Profesura na ovdanoj realnoj gimnaziji gospodina
Stuka zadesila je teska nesreća, teža od svake,
tragičnom smrti premle mu majke Marije udovice
Stuk, koja je dne 9. ov. mj. u 56 godini života, u
nevolji od valova, ispustila svoju plemenitu dušu.
Dobroj pokojnici rajsko radovanje, a teško uci-
jenom sinu i ostalom rodu naše zalovanje.

Poštanske vijesti.
Privatni poljski paketni promet sad je pripušten
i u poštanskom saobraćaju sa poljskim poštanskim
uredima 116/II, 138, 226 i 331. Naprotiv je taj pro-
met u saobraćaju sa poljskim pošt. uredom 127 za-
sad obustavljen.

Poštanski promet ogleđaka robe za vojsku na
bojnom polju bio je protegnut još i u saobraćaju sa
ovim poštanskim uredima: 8, 16, 22/III, 25, 31, 46,
49, 60, 80, 99, 116/II, 129, 130, 138, 145, 153, 160,
169, 171, 188, 190, 228, 234, 237, 238, 242, 301/II,
301/III, 308, 317, 324, 351/II, 351/III, 506 i 620.

Taj je promet u saobraćaju sa poljskim poštans-
kim uredima: 127, 150, 151, 183, 184, 229, 235, 256,
257, 258, 271, 307, 316, 337, 338, 339 i 354 bio obus-
tavljen.

Preporuča se općinstvu, da se pri šiljanju ogle-
daka robe vojsci na bojnom polju tačno drži ustan-
ovljenih uvjeta.

Prijava kositra ili kositrovih smjesa.
Po ministarstvenoj naredbi 28. travnja 1916. l. d. z.
br. 121 imaju se prijaviti ministarstvu trgovine, prema
stanju od 1. maja 1916. u to najkasnije do 31. maja
ovi predmeti, ako sastoje sasvim ili pretežno od ko-
sitra ili kositrovih smjesa:
1. lim, cijevi, šipke, table, ploče i sirovi liveni
komadi,
2. folije,
3. vrčevi, posude za mješanje (cemento) i druge
posude i posuđe, zatim zdjele, pladnji, tase, poklopce,
žlice, svijećnjaci i drugi kućni predmeti, ako ti pred-
meti nijesu osobite umjetničke ili istorijske vrijednosti,
4. kromarske tase,
5. banjice,
6. pipe i druge armature,
7. sastavne česti aparatura (osobito takogjer ka-
lupi za lijevanje svijeća).

Predmeti, što su spomenuti pod 1 i 2, ne mo-
raju se prijaviti, ako ukupna zaliba nije veća od 5
kilograma.

Ovi predmeti imaju se prijaviti bez obzira na
to, da li pripadaju uređbama koje naprave za radnju,
da li se drže u zalih za izravnavanje ili otugivanje
ili služe za druge svrhe, da li se sada upotrebljavaju
ili ne upotrebljavaju.

Prijava treba da učini svatko, tko posjeduje
takvih predmeta ili ih ima za druge u pohrani.

Za prijave imaju se upotrijebiti uredovne tiskanice
koje se mogu pridignuti kod političkih vlasti i. molbe,
kod trgovačkih komora i kod općinski ureda.

Sedmica „Crvenog Krsta“ u Šibeniku.
JAVNA ZAHVALA OPĆINSTVU.
Primamo i rado priopćujemo:
Sedmica „Crvenog Krsta“, ova plemenita akcija
u korist naših ranjenih i bolesnih vojnika i mladeži
naše, provedena je u Šibeniku tolikim zarom patrio-
tizma i shvaćanja humanitarnih ciljeva, da je i ma-
terijalni uspjeh daleko nadmašio svako očekivanje,
izvanredno sjajan uspjeh „Crvenog Krsta“ posvjedo-
čuje za mjesne prilike značajan čisti prihod od kr.
1157/92, koji biva proslijeđen pokrajinskom pripo-
moćnom uredu u gori naznačene svrhe, kao milo-
dar grada i općine Šibenske.

Oduševljeno natjecanje cijeloga općinstva svake
ruke, da patriotična sedmica u svim svojim pojedinim
djelovima i potezima potpuno uspije, onemogućuje
popisanom odboru, da po svojoj želji posebice za-
hvati svakome, koji se je u tako lijepom natjecanju
osobito istakao. S toga ovim putem moli plemenitu
gospodu i gospogje, časnike pomorske i kopnene vojne
sile, građane i pučane, školsku mladež, jednom riječi
cijelo općinstvo, da ovim putem prime na znanje
osjećaje duboke zahvalnosti odbora na njihovu lju-
beznom nastojanju, na poštivnom radu i trudu oko
prijerega zabava, sabiranja milodara, uzveličanja
svečanosti i u opće oko promicanja plemenite, pa-
triotične svrhe i postignuća tako velikog uspjeha, koji
je na diku njima, svemu gradu i općini Šibenskoj.

Šibenik, 12. svibnja 1916.
Odbor „Sedmice Crvenog Krsta“
Predsjednik:
Luger.

Zabava na korist „Crvenog Krža“.
Pišu nam iz Makarske, l. ov. mj.
Sinoc u prostorijam našeg kazališta bila je pre-
lijepa zabava na korist Crvenog Krža, a to kao prva
zabava za sedmicu istog društva. Zabava imala je
biti na 24. travnja u slavu imendana presv. Biskupa,
no bila odgođena na 30. travnja — i namijenjena na
korist „Crv. Krža“. Predstavu prečede su djevojčice
višeg privatnog tečaja milosrdnih sestara. Sve pro-
storije kazališta dupko pune: sve mjesne vlasti bija-
hu prisutne, isti pres. Biskup. Učenica Velinka Ran-
čić duhovito deklamovala krasnu čestitku biskupu i
proslav zabave — vrlo lijepo. Sve djevojčice skladno
ispjevaše čestitku u slavu istom presv. gospođi i bijahu
burno atlamovane. Učenice zabavila krasno izve-
doše kratku i nježnu igru Crvičea.

Zatim slijedila je drama Ben-Hur — od Wa-
lace. — Naše vrijedne i mile diletantice sve krasno
i čuvstveno izvršise razne uloge, a napose nam
je istaknuti protagonistice drame duho vitu dje-
vojčicu Velinku Rančić, koja je kao umjetnica
odigrala tešku ulogu „Jude“. U jednu riječ mo-
žemo reći da su se sve lijepe opostenile i bijahu bur-
no i čestokrat aplaudirane. Darovita virtuoskinja go-
spogica Invernizzi megu činovima vještači je na
glasoviru krasne komade na opće odobravanje izvršila.
Uklesavanje ove l. večeri bilo je sjajno, naime preko
600 kruna uslo je u blagajnu. Gospogjice kroz vrijeme
odmora prodavahu kite cvijea i srećke lutrije. Dvo-
rana i pozornica bijahu divno urešene. Dvorana bijaše
okićena zelenilom, carskim i hrvatskim barjacima, kao
i barjacima svih naših saveznika. — Večeras i sutra
predstave u cinematografu, u srijedu dvije prestave,
u četvrtak koncert.

Za Bugarski „Crveni Krst“ Odbor Zadarski.
Pro „Croce Rossa“ Bulgara“ Comitato di Zara.
XV. Popis. prinosu.
P. N. gospođa činovnici i namjesnici namjes-

ništenih ureda u Kninu, Drnišu i Siveriću doprinješe
kr. 359:—
Prejašnji popisi „ 5004:17
Ukupno kr. 5363:17

VI. Popis
darova stiglih c. k. namjesništvu u Kninu za vojnike
na ratistu.
(Prigodom Božića 1915 i Uskrsa 1916).
Korčula, općinaški upravitelj, sakupljeno u po-
dručju općine za vojnike na Soči kr. 100.
Glinj, župnik don Jakov Stipetić kr. 2 — cr-
kovinarstvo 5 — Milišić Mara 0:50.
Drač, župnik don Filip Čipčić, sakupio kod u-
prave i činovništva tvornice „Sufid“ za vojnike kr.
197, za udove i siročad kr. 13:80, doprinješe: uprava
društva „Sufid“ kr. 100 — Gjur Doroška 40 — po
kr. 10: inž. Amanen vič. Walter, Lederer Robert c.
k. natpor, Baumgartner Marko — po kr. 4: Mazzu-
catto I., Radčić, Petrić I., Dolenz L. — po kr. 2: Maz-
zucatto Eugenia, Gartner L., Benevenia El., Benković
M., Barišić M., Batorić D., Bioni A., Matulović Jer.,
Ivanišević J., Butega P., crkovinarstvo 5 — župnik
don Filip Čipčić 2 — milostinja u župskoj crkvi 2:80.
Trpanj, pučka škola kr. 5:18.
Knin općina, treći dio iznosa od kr. 366:80 sa-
brano u području općine za darove dalm. vojnicima
na Soči, za udove i siročad poginulih vojnika knin-
ske krajine i za nemoćne vojnike kninske krajine, bi-
va kr. 122:26, sabrano je po Sirko D. šanu u Strmići
kr. 39:20, po glavaru Samardžija Petar u Pagene kr.
60, po pristavu Orlović Petra u Ljubcu kr. 34 — po
Strbac Paul u Plavnu kr. 82:70 — po parohu popu
Vasi Oladui u Pagene kr. 53 — po Čuruviji Savo u
Kovadici kr. 35 — po parohu popu Petru Opačiću u
Mokropolju kr. 62:90. (Slijedi).

„Crvenom Kržu“ u Šibeniku.
poklonili su gg.: Maria Angelicchio kr. 4, Giovanni
Cusnich 5, — major Grubišić 4 — obitelj Simeon
Bianchi 4 — obitelj Dr. Cace 20 — Ivan Antić Polus
10 — Francesco Inchiostri 40 — obitelj Sponza 5 —
obitelj p. Rocco Inchiostri 10 — Ugo Fosco 4 —
Antonio Bontempo 10, da počaste uspomenu pok.
ing. Vjekoslava Meichsner. Za istu svrhu poklonili su
Dr. Marko Skočić 4 i Dr. V. Smolčić 4.
Platili članarinu za god. 1916. gg. Dr. Ante Du-
ličić, Dr. Doimo Cace, Slavomir Markovčić, državni
odvjetnik, i Elvira Zagorec, učiteljica.
Upisao se kao član Crvenog Krža i platio do-
prinos gosp. Emil Sersić, upravitelj c. k. carinara.

**U fond udova i sirota, te siromašnih
invalida u Šibeniku**
poklonio je presvijetli gosp. Kontreadmiral Hugo
Zaccaria kr. 72.
Gosp. Ante Lučev sakupio na poreznom uredu
od 1—9 svibnja kr. 964:70.
Gosp. direktor Marko Ježina udijelio je kr. 4,
da počasti uspomenu pok. ing. Vjekoslava Meichsner.

Elargizioni alla Croce Rossa.
Ljubčić P. i. r. cons. sup. di finanza per ono-
rare la memoria della defunta signa Ines Cronia-Ber-
rettini cor. 4 — Per onorare la memoria della defunta
signa Maria ved. Regner nob. de Bleyleben: Ljubčić
Pavao c. k. viši finane savjetnik kr. 4 — Calebich
Pietro i. r. cons. di governo 4 — Bertolini Alberto i.
r. cons. sup. cont. inogol. 2 — Galasso E. i. r. cons.
cont. di finanza per onorare la memoria della def-
unta signa Ines Cronia-Berrettini 2 — Raffaeili Ivan
c. k. por. oficijal da počasti uspomenu pok. gosp.
Marije ud. Regner pl. Bleyleben 5 — Bakotić Ivan
c. k. finane račun. savjetnik da počasti uspomenu
pok. M. ud. Regner pl. Bleyleben 2 — Zoko Jakov
c. k. namj. rač. oficijal za počasti uspomenu pok. M.
ud. Regner pl. Bleyleben 2.
Il sig. Decovich Giuseppe, i. r. amministratore
centrale in Zaravech, ha versato l'importo di cor. 2
per onorare la memoria della defunta signora Ines
Cronia, decessa a Zara.
Demicheli Giuseppe i. r. segretario di finanza per
onorare la memoria della def. signa Ines Cronia-Ber-
rettini 2 — dallo stesso per onorare la memoria della
def. sig. Maria ved. Regner de Bleyleben 2.

POTPISUJTE
4. RATNI ZAJAM

Telegrami Uredništva.
Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Izveštaji austrijsko-ugarskog glavnog stana.
BEČ, 12. Službeno se javlja:
„12. maja 1916:
Rusko bojište.
Na našoj Volinijskoj fronti podržava se
povećana borbena djelatnost. Nema nikakvih
osobitih dogadjaja.
Talijsano bojište.
Traju artiljerijski bojevi izmjenljivom silom.
Dva su neprijateljska napada na Mrzli Vrh od-
bivena.
Jugo-istočno bojište.
Stanje nepromjenuto, mirno.
BEČ, 13. Službeno se javlja:
„13. maja 1916.
Rusko i jugo-istočno bojište:
Nema promjene.
Talijsano bojište.
Naše su čete odbile na sjevernom obronku
Monte San Michele više napada. Talijsani su
pretrpjeli teških gubitaka. Inače nema osobitih
dogadjaja.
Zamjenik poglavice generalnog štaba
v. Höfer podmaršal.

Izveštaji njemačkog velikog glavnog stana.
BERLIN, 12. Wolff Bureau javlja:
Veliki glavni stan, 12. maja 1916.
Zapadno bojište.
Na jugoistoku utvrgjenja „Hohenzollern“
kod Hullucha, uzeto je na juris više linija en-
gleske pozicije. Do sad je zarobljeno 127 nera-
njenih zarobljenika, a zaplijenjeno više mitra-
ljeza. Neprijatelj je pretrpio, osim toga, znatnih
krvavih gubitaka, osobito u bezuspješnom pro-
tunapadu. U Argonama razbio se francuski na-
pad na Fille Morte. U području Meuse bila je
s obje strane živahna artiljerijska djelatnost. Ni-
kakve pješadijske akcije vrijedne spominjanja.
Istočno bojište.
Eskadra njemačkih letjelica obasula je obi-
lato bombama željezničku stanicu Borodzjeja,
na pruzi Krašin-Minsk.
BERLIN, 13. Wolff Bureau javlja:
Veliki glavni stan, 13. maja 1916.
Zapadno bojište.
Izmegju Argonna i Meuse bilo je na po-
jednim mjestima živahne borbe s ručnim gra-
natama. Osujetili smo pokuse neprijatelja da
dobije zemljišta u šumama Avocourta i Malan-
courta. Noćni neprijateljski napad na jugo-za-
padu Mort Homme razbio se u vatri naše pje-
šadije. Na istočnoj obali Meuse pretrpjeli su
Francuzi, kod neuspjelog napada na kameniku
zapadno od šume Ablain, znatne gubitke. Obo-
rene su paljbov dvije neprijateljske letjelice.
Istočno bojište.
Na sjeveru željezničke stanice Selburga ugu-
šili smo u zametku artiljerijskom vatrom ruski
pokus napada protiv opkopa, koje smo skoro
osvojili. Zarobili smo preko 100 Rusa.
Balkansko bojište.
Nema osobitih dogadjaja.
Vrhovna uprava vojske.

IZVJEŠTAJI TURSKOG GLAVNOG STANA.
CARIGRAD, 12. Glavni stan javlja:
Na fronti Iraka.
Nema promjene.
Neprijateljska letjelica strovalila se u plamenu
iznad neprijateljskih streljačkih rovova.
Na fronti Kavkaza.
Neprijatelj, koji je u boju 8. maja zatjeran
k istoku, napreže se što više može da se odriži u
svojim novim pozicijama. U vodama Smyrne naše su
baterije pogodile neprijateljski monitor, te mu
skršile dimnjak i kataraku; tada se monitor povukao.
CARIGRAD, 13. Glavni stan javlja:
Na fronti Kavkaza.
Neprijatelj, kojega smo istisnuli iz područja na
jugu Čoraha, mogao se je u povlačenju zaustaviti
djelomice od 6 do 12 kilometara istočno od svojih
starih pozicija. Odbili smo, uz gubitke protivnika,
protunapad dvaju neprijateljskih bataljuna na desno
krilo, koji je težio na to da preosvoji stare pozicije.
Novi generalni guverner Lublina.
BEČ, 13. „Militär-Verordnungsblatt“ objeloda-
njuje imenovanje generala topništva Karla Kuk-a,
zapovjednika tvrgjave u Krakovu, generalnim guver-
nerom Lublina.
Sarajevski atentat i srpski major Tankosić.
SARAJEVO, 12. Ovdje je službeno objelodanje-
na ova isprava, koja je najgjena pri zauzeću Beogra-
da sa strane austro-ugarskih četa:
Beogradska gradska uprava, policijni odio. —
Br. (povjerljivo) Beograd, 17. juna 1914.
Gospodinu ministru za unutrašnje posle.
Častim se, gospodine ministre, dati vam na
znanje, da su sinoć tri osobe bivši samovoljci, pošli
k Svet. Saviču, vlasniku lista „Balkan“ da mu, po
nalogu majora gosp. Tankosića saopće, da u ni-
kakvom slučaju ne smije pustiti da se ista objelo-
dani o kojekakvim svezama i odnosima atentatora
Cabriničevića s amošnjim ličnostima i njihovim znan-
cima, te osobito, da ne smije u listu ništa
pisati što bi moglo kompromitovati kojega Srbina;
inače da će zlo proći. Dok vam to, gospodine
ministre, javljam, častim se izvjestiti, da sam preuzeo
mjere da doznadem imena, onih bivših samovoljaca.
Upravitelj Beograda (potpis nećiljiv).
Sveza sarajevskih atentatora sa kraljevskim srps-
skim majorom Tankosićem ovdje se dakle iznovice
potvrđuju službenim srpskim dokumentom. Ovaj do-
kument još je i s toga osobito znaenit, što doka-
zuje, da već na 29. jula 1914, dakle dan poslije sa-
rajevskog atentata, kraljski srpski major Tankosić
bio se pobrinuo da u javnoj štampi usutka sveze
Cabriničevića sa Beogradskim ličnostima.
Njemački državni tajnik za unutrašnje posle
odstupa.
BERLIN, 12. Kako Wolff-Bureau doznaje, držav-
ni tajnik za unutrašnje posle Delbrück prinuđen je
da traži otpust. Ministar bojuje od čirova uslijed
laganog sladornog dijabetesa, te po liječničkom
savjetu treba odulje njege. O njegovu nasljedniku,
s obzirom na višeta pitanja organizacije, nadati se
da će biti odlučeno tek nakon nekog doba.
Salandra klonuo duhom.
LUGANO, 12. Nakon konferencije s kraljem,
posjetio je ministar predsjednik Salandra ratnu zonu
od istoka do zapada. Kako „Avanti“ javlja, bio je
Salandra prije u Padovi u crkvi Svetog Antuna, čije
ime nosi, da izmoli u njega pomoć i zaštitu i da
učini svečanost zavjet. Zatim prebrodio je Gardsko je-
zero, i svrnuo se u Bressicu, gdje je posjetio tvor-
nicu oružja. Zastupnik Bonicelli predao mu je mali
kic „Pobjede“, prateći dar zgodnim govorom. Salan-
dra mu odgovori, da prihvaća dar s onom istom
vjerom, kojom mu je poklonjen; te reče, da katkad
ga strašne sujme u duši muče, i ako je siguran da
je postupao kako je čast Italije tražila. Na te riječi
Salandra brizne plakati; i svi oko njega bijahu

duboko ganuti. Na koncu Salandra stisnuo je ruku
zastupniku Bonicelli i reče mu: Mi moramo pobije-
diti, pa trajalo to još ovoliko dugo.

Grčka i ententine vlasti.
ATINA, 12. Vijest prestavnika Wolff-Bureau.
Francuzi su zaposjeli grčku tvrgjavu Dovatepe na
sjeveru Demir-hisara uz prkos protestu male posade.
Križa prouzrokovana zahtjevom ententinih vlasti
da grčkom željeznicom prenose srpske čete u Solun
kao da je uminula.
Po tom držanje grčke vlade bilo bi vrlo us-
pješno.

Strijeljanje irskih ustanika.
LONDON, 13. (Službeno). James Connoly i
John Moderott, koji bijahu potpisali manifest provi-
zorne vlade u Dublinu, ustrijeljeni su na 12. maja.

Ruski general u francuskom logoru u Mailly.
BERN, 13. Kako „Echo de Paris“ javlja, stigao
je u Mailly u logoru ruski general knez Orbiliana,
posebnom misijom koju mu je car povjerio.

Telegrammi della Redazione.
Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

I bollettini dello stato maggiore generale austro-ungarico.
VIENNA, 12. Si comunica ufficialmente:
„12 maggio 1916.
Teatro della guerra russo.
Si mantiene la cresciuta attività combattiva sul
nostro fronte della Volinia. Nessun avvenimento par-
ticolare.
Teatro della guerra italiana.
I combattimenti di artiglieria continuano con
forza variabile. Due attacchi nemici sul Mrzli Vrh
furono respinti.
Teatro della guerra sud-orientale.
Stato inalterato, calma.
Il sostituto capo dello stato maggiore generale
von Höfer tenente maresciallo.

I bollettini del grande quartiere generale germanico.
BERLINO, 12. Il Wolff Bureau comunica:
Grande quartiere generale, 12 maggio.
Teatro della guerra occidentale.
A sud est delle opere di difesa „Hohenzollern“
presso Hulluch vennero prese d'assalto parecchie
linee della posizione inglese. Fino ad ora furono
fatti 127 prigionieri non feriti. Vennero catturate pa-
recchie mitragliatrici. Il nemico subì oltre a ciò rile-
vanti perdite sanguinose, particolarmente in un con-
trattacco infruttuoso. Nelle Argonne un attacco fran-
cese contro la Fille Morte fallì. Nella regione della
Mosa vi fu d' ambo le parti vivace attività dell' arti-
glieria. Nessuna azione di fanteria meritevole di
menzione.
Teatro della guerra orientale.
Una squadra di velivoli germanici lanciò bome
abbondantemente sulla stazione ferroviaria di Borod-
zjeja sulla linea Krašin-Minsk.
La suprema direzione dell' esercito.

Bugarski Crveni Krst.
II. Popis prinosu, koji su stigli c. k. namjesništvu u
Kninu.
Velaluka po kr. 2: Mirošević Roko, Anić
Franko, Marinović Jure, Prizmić Paradiz Marija, Anić
Ivan Donkov, Baroć Krsto Frana, Erak Petar, Surjan
Ivan, Simatović Ivo, Oreb Ivan pok. Jerka, Popović
Vasilj, Gugić Jure — Zuvela Gugi Marko 1:80 — Mi-
rošević ud. Vano 1:20 — po kr. 1: Grego Petar, Gu-
gić Konjošo Frana, Kata, Zuvela Perac Matij, Joković
Ivan pok. Kuzme, Vlačić Trogir Petar, Stipković Be-
Petar, Oreb Slavnjak Jerko, Zuvela Marko, Mirošević
Kimak Jerko, Zuvela Košće Marko, Frana, Mirošević
Petar, Marinović Ivan pok. Iva, Zepetić Božjak Jura,
Gugić Kotarac Petar, Prantel Vjekoslav, Joković Antun,
Zuvela Kata, Krele Vlaho, Vukašić Nikola, Glumec
Mato, Kibac Marin, Strilinka Pero, Tomoš Ivan, Roko
Mate, Ogresta Antun, Nenaol Per, Gavrančić Franko,
Stipković Zanko Ivan, Tabain Antun, Franulović Njalo
Luka, Tulić Marin, Franulović Njalo Paval, Prizmić
Čirko Paval, Borovina Lusica Antun, B. Vibrić Jaka,
B. Markić Jaka, Dragojević Vesko Jaka, Mikatić Fran-
no, Prizmić Čirko Ivan, Mrdalo Vlaho, Ortolio Kata,
Bačić Olic Marin, Mirošević Sekul Antun, Zlokčić Jaka,
Vica, Dragojević V. Jaka, Sirovica Mara, Dragoman
Zuva, Padovan Marija, Antun, Borovina Lusica Jovi-
na, Marija, Separović Njare Ivan, Borovina Nikola,
Miletić Marija, Brčić Olic Ivan, Miletić Antun, Fene-
tović Josip, Cetinić Manda, Separović Femena Kata,
Separović I. Kata, Marija, Jaka, Padovan Mulić Jaka,
Marija, Zuvela Mede Marija, Zuvela Taja Petar, Vla-
šić Kapulina Ante, Kata, Zuvela Cula Franko, Ortolio
Marija, Zuvela Coro Matica, Jurković Matij, Stipko-
vić Cicilin Ivan, Mirošević Dubaj Marin, Zankić An-
tun, Mirošević Sekul Jerko, Zuvela Grizan Marin, Z.
Kata, Franko, Vlačić Zec Urša. (Slijedi)

P. KASANDRIĆ odgovorni urednik
Tiskarnica Josipa Ferrari.

Crveni Krst - Croce Rossa
Prilozi za „Crveni Krst“.
Proložac-Postranje: Iva žena Marija-
nova kr. 1, Mara žena Nikolina 1, Angja žena Matina
1, Angja žena Marijanova 1, Iva ud. pok. Filipa 1,
Iva žena Stipanova 1 — Maršić Ivan pok. Ivana 1,
Matija žena Ivanova 1 — Mandić Manduke 5 — Ma-
šić Luca žena Jozina 1 — Katavčić Božo pok. Nikole
1, Ivan Božin 1 — Bačić Jakov Jakovljević 1, Jure Ja-

lovljev 1, Ivan Ivanov 1, Ivan pok. Mate 1, Ruža žena Ivanova 1, Anica žena Ivanova 1, Antica žena Jozina 1, Nikola sin Jurin 1, Luca žena Mihina 1, Angja žena Stipanova 1 — Grabovac Angja žena Marjanova 1 — Kasalo Mara žena Stipanova 1, Iva ž. Jurina 1, Jure pok. Mile 1, Luca žena Marjanova 1, — Sočo Ante Jozin 1, Jozo pok. Ante 1 — Buljan Luca žena Matina 1 — Sočo Matija žena Ivanova 1, Marjan pok. Ivana 1, Jela žena Matina 1 — Dropulić Jozo pok. Marka 1 — Mandić Marko 1, Marjan pok. Jozipa 1, Marjan pok. Bariše 1, Ante pok. Tome 1 — Perić Ivan pok. Grge 1 — Sočo Stipan p. Marjana 1 — Dropulić Stipe p. Bože 1 — Mikulić Marija cer. pok. Mice 1 — Dropulić Frano pok. Ivana 1 — Raić Matija žena Ikena 1 — Matić Jela cer. Jozina 1 — Grabovac Joko glavar 4, Angja žena Jozina 1, Angja cer. Antina 1, Ana cer. Stipanova 1, Ivan pok. Jozie 1, Stipan Ivanov 1, Stipan pok. Mije 1 — Maršić Mijo pok. Ivana 1, Joko pok. Stipana 1, Joko pok. Mate 1, Luca žena Ivanova 1, Iva cer. Jozina 1, Petar pok. Ivana 1 — Prlj Luko pok. Bože 1, Iva žena Matina 1, Jozo Matin 1 — Tolić Iko pok. Mate 1, Matija žena Antina 1, Mijo Antin 1, Ana žena Nikolina 1, Ivan Nikolin 1, Mate pok. Marjana 1 — Katavić Nikola Stipanov 1 — Tolić Tomica ud. pok. Marjana 1 — Čurčić Mara žena Ikena 1, Luka pok. Mate 1 — Simić Suda 1, Iva cer. pok. Ante 1, Stipan Mihin 1, Ruža žena Simunova 1, Bariša pok. Blaža 1,

Ana žena Ivanova 1 — Pezo Mara žena Stipanova 1, Ante pok. Mije 1, Grgo Petrov 1, Blaž pok. Mije 1, Mara žena Mihova 1, Jure pok. Simuna 1, Ilija pok. Jozie 1 — Stojić Mate pok. Mije 1, Iva žena Stipanova 1, Iva žena Ivanova 1, Antica cer. Markova 1 — Matić Ruža pok. Jure 1, Marjan pok. Mate 1, Nikola Marjanov 1, Mara pok. Jure 1 — Kraljević Petar pk. Stipana 1, — po 1 par bičava: Sočo Mara cer. Paskina, Ana cer. Ikena, Angja žena Marjanova, Angja cer. pok. Mile, Kolovrat Matija cer. Jozina, Katavić Anica cer. pok. Mihe, Angja ud. pok. Stipana, Maršić Ana cer. pok. Ante, Raić Iva cer. Ivanova, Mara cer. Ivanova, Grabovac Ana cer. Antina, Manda cer. Matina, Iva Stipanova, Ana cer. Stipanova, Barbić Ana cer. Jozipova, Tolić Iva cer. Lukina, — Čurčića Luca cer. Mihina kr. 1, Mara cer. Lukina 1 — Simić Mara cer. Marjanova 1, Ana cer. Matanova 1 — Pezo Mara žena Markova 1, Lucija cer. Antina 1 — Simić Ana cer. Matina 1 — Raić Angja cer. Jozina 1. Slijedi Crkvice, sakupljeno od c. k. nadcestara Vujića Lovre između Krivošijana: Radulović Čana Beljova kr. 1, Abrem Milov 1, Beljo Vaskov 1, Nikola Milov 1, Kosa Gjugjova 1, Duma Vukova 1 — Radojčić Gjorgijja Androv 2 — Radulović Gajo Živkov 2, Sava Mirov 10, Risto Matov 5, Obrem Pajov 2, Maksim Stevanov 1 — Samardžić Nikola Andrin 1, Luka Nikolin 1, Musa Ni-

kolin 2, Staniša Krnin 2, Blagoje Tomašov 2, Spiro Jovanov 2, Lule Gjuričin 5, Zlatana Simova 3, Vidna Simova 1, Andra Simova 1, Vuk Pejov 5, Petrana Maksova 2, Lazar Milošev 2, Saveta Andrina 2, Milo Gjarov 2, Stjepo Gjarov 2, Pajo Mrdov 3, Tripo Urošev 2, Marko Vušov 2, Marko Vasov 3, Milovan Petrov 4, Piljan Živko 5, Dušan Vulov 2, Božo Vasov 2, Gjorgjo Vidakov 2, Aleksa Pajov 2, Petar Vušov 2, Gjurio Ilin 5, Lazar Stojanov 5, Andrija Gjukov 15, Marija Andrina 1, Božidar Andrin 1, Rista Andrina 5, Stana Andrina 1, Velisavka Andrina 1, Danica Andrina 1, Gospava Nikolina 1, Mitar Stojanov 2, Spasoje Stojanov 5, Gjurio Dragov 5, Božo Simov 1, Zeko Dragov 5, Obrad Markov 1, Marko Mitrov 2, Spiro Dragov 2, Sava Spirov 3, Mitrana Jovanova 1, Veljko Spirov 1, Krsto Jovanov 2, Blagoje Todorov 2, Todor Tomičin 1, Cvijeta Blagojeva 1, Kosto Blagojev 1, Pavle Blagojev 1, Duka Gjurov 3, Gjurio Ristov 1, Tripko Lesov 2, Gjoko Jovanov 2, Lazo Stjepanov 2, Radman Tomov 2, Mitar Jovanov 5 — Vujić Lovro c. k. nadcestar 6 — Vučurović Stanko Vulov 5, Andrija Simov 2, Sava Lučin 2, Perko Vulov 3, Marko Vukalov 5, Cetko Vukalov 2, Gjoka Ivanov 3, Andro Vulov 2, Stevo Mrgudov 4, Sava Gjurov 2, Milutin Vukov 1, Rade Valjev 2, Vido Vukov 1 — Tomović Krsto Petrov 2 — Tomić Petar Todorov 1 — Radojčić Stanko Dragov 2 — Radojčić Vladimir Stankov 1 — Lazović Vaso Markov 2 — Zmukić Jefko Vasov 2.

Proložaci Postranje, sakupljeno kruna 448:10, Gradačac, sakupljeno po gosp. Ugrinoviću Aleks. c. k. car. prijammiku i J. Smordela kr. 206:31, darovase: Fra David Brbić župaik kr. 10 — Ivanišević pl. Ivan 5 — po dvije krune: Židić Mijo pok. Mije, Andrijašević Ante pok. Ivana, Morović don Tome, Leončić Marija žena Ernesta, Peko Kate žena Nikolina, Andrijašević Petar pok. Mate, Korljan Stipan pk. Jakova, Milošević Ante pok. Nikole, Grossi Nikola pok. Ante, Ugrinović Aleksander pok. Koste, Slipić Ivan p. Parla, Peko Matija žena Lukina, Pie Hinko, Loser Franjo, Milošević Viktor Antin, po jednu i 20 helera: Vezić Danko Dujin, Andrijašević Mande žena Mijina, — po jednu krunu Krstičević Ante pok. Mije, Bartulović Ante pok. Luke, Ujđor Mijo Matin, Tomasević Luka p. Simona, Tomasević Mande pok. Simona, Bosković Ante Matin, Bosković Ante Nikolin, Benić Antun pok. Simuna, Bartulović Ante pok. Mate, Bilas Matija žena Jozina, Bartulović Mate Lugonja, Bartulović Kate cer. Simunova, Bartulović Klara cer. Matina, Serić Mate pok. Lake, Brestić Jelena, Rudez Ana žena Jurina, Sutić Marija Tomina, Miošić Simon Ivanov, Andrijašević Ana pok. Mije, Carević Ive žena Jozina, Bartulović Kate žena Mijina, Korljan Kate ž. Lovrina, Smerdel Ljubica, Mirko Luka pok. Ivana, Sutić Luka pok. Ivana. (Slijedi).

Za uvrstbu Oglasa u zadnju stranicu valja se obratiti Uredu „Objavitelja Dalmatinskoga“ u Drnišu. — Per l' inserzione degli Avvisi nell' ultima pagina rivolgersi all' Ufficio dell' „Avvisatore Dalmato“, Drnisu.

LOVORIKOVO LIŠĆE SUHO

Trebam više vagona lovorikova lišća suhog. Plaćam na svakomu kolodvoru ili štaciji u Dalmaciji za 100 kila 36 kruna.

Muštru, kako treba da se suši, na zahtijev šaljem odmah.

FRANZ STULLER
Trgovac
Vrhnika (Kranjska).

FRATELLI MANDEL & NIPOTE
BANCA CAMBIO-VALUTE — ZARA

ACQUISTA E VENDE ogni sorta di effetti pubblici
Cartelle di lotteria, monete secondo il listino di giornata. Raccomandabili: Lettere di pegno 4% del Credito fondiario dalmato. Obbligazioni provinciali dalmate 4%. Lettere di pegno 4% e 4% della Banca Commerciale di Budapest. — Lettere di pegno della Cassa di risparmio di

Budapest 4% — Prestito ferroviario Bulgaro al 6 e 5% — Obbligazioni ferroviarie della Bosnia-Erzegovina 4% e 5% ecc.

ACCORDA SOVVENZIONI sopra Carte di Valore all' usuale tasso d' interesse.

CEDE Cartelle di lotteria, verso pagamento a rate mensili. — Raccomandabili: Città di Vienna 1874 Vinc. princ. Cor. 400.000, in rate mensili di Cor. 20
Credito fondiario Austr. 3% Vinc. princ. Cor. 100.000, in rate mensili di Cor. 10.
Credito Mobiliare Aust. 1858. Vinc. princ. Cor. 300.000, in rate mensili di Cor. 30.
Banca Ipotecaria Ungherese 4% Vinc. princ. Cor. 70.000, in rate mensili di Cor. 10.
Lotti turchi 1870 da L. 400. Vinc. princ. L. 600.000, in rate mensili di Cor. 8.
Gruppo Trece rosse Austriache, Italiano e Ungherese. Vinc. princ. Cor. 125.000, in rate mensili di Cor. 6. Singole cartelle Cor. 2 ecc.

ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto Corrente, con restituzione senza preavviso, verso un interesse annuo di 4%.

RILASCIA Assegni bancari sulle principali piazze d' Europa e s' incarica di tutte le operazioni d' incasso, versamenti e di richieste dei propri clienti, senza alcuna spesa.

ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle condizioni generalmente stabilite.

ASSUME Assicurazioni nei rami: Incendi, Vita, Accidenti, Ferto con incasso, quale Agenzia Principale delle Assicurazioni Generali di Trieste.

ELISIR STOMACALE CORROBORANTE

Primaju se oglasi na četvrtoj stranici uz umjerenu cijenu.

ELISIR STOMACALE CORROBORANTE

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK Agenturni, komisionalni i otpremnički posao. — Zastupstvo osiguravajućeg društva „Herceg. Bosna“. — Zastupstvo i skladište ugl. tvrtke Michele Truden - Trst. — Preuzimlje naručbe svakovrsnih modernih pečata iz gume i mjedi za pečatni vosak i sve ostale pečatne predmete, sve uz tvorničku cijenu. Brza izradba — Skladište i rasprodaja na veliko svakovrsnih slatkiša: Roks Drops obični, Roks Drops fini, svileni Foures, finih biskvita i t. d. i t. d. sve uz umjerene tvorničke cijene.

Sve predmete za racijonalno peradarstvo.

Ograničeni broj sanskih koza.

Može se nabaviti kod

UZORNE PERADARNE na Brodarici kod Zadra,

nagradjene I. nagradom na XIV. internacionalnoj izložbi u Beču i t. d.

jaja za razplod:

Orpington, Rhode Island, Leghorn, Plymouth Rocks, Langshan, Wyandottes i Sulmtaler tucet: 10 K; Brahma: 16 K; Bronz. vel. tuka: 24 K; Emdenskih gusaka: 36 K.

Sve franko Peradarna, uz pouzete ili isplatu unapried.

Sve predmete za racijonalno pčelarstvo.

Sprave za leženje pilića, ulista.

TRAŽIM i PREUZIMLJEM ZASTUPANJE

podobnih trg. obrtničkih firma za Porenje (Rheinland) i za Vestfaliju, event. za svu Njemačku, bilo odmah bilo za poslije rata.

Johann Korn, Köln a Rhein.

Si accettano avvisi in quarta pagina a prezzi modici.

God.

Objav

Izvjest

Bl

R

Os

osobitih

T

Ne

cija juž

vahna. U

Talijana

Na

ponovlje

tako i z

naših b

Ko

ma lelje

J u

Ni

BE

„2

R u

St

dogajja

T a

lzn

sjetljiv

zatekla s

Fassans

kakvih

J u

Ni

BE

„2

R u

Fr

na Josip

Na

nama U

ska, u i

pucenje

Na

zapadno

čete do

zarobljen

U

brda Ku

neprija

preduzet

sno uzb

stavili m

Vo

denburg

Vo

ske pok

gagjaja.

T a

Na

neprija

večer us

Ka

Rin

iz pleni

garde i

Nu

konjice,

zastrašiv

se konje

pri suko

Numican

pri gonje

dopustal

Da je ov

rimске k

Sta

onako g

sam Pol

„G

balove h

polisnu

odstupali

vojnice,

jom teš

okrenu i

balova t

hvatl s

centar H

Ka

Kane kr